

Stichting
Katholiek
Onderwijs
Hulst

Postbus 198
4560 AD Hulst
T. 0114 37 14 48
F. 0114 37 14 51
info@skohulst.nl

Willibrordusschool
Prince Bolwerk 2
4561 EN Hulst
T. 0114 37 05 41
F. 0114 37 05 49
willibrordus@skohulst.nl

Moerschans
Liniestraat 100
4561 ZX Hulst
T. 0114 37 00 83
F. 0114 37 00 93
moerschans@skohulst.nl

Nobelhorst
Vondelstraat 1
4561 LN Hulst
T. 0114 37 05 37
F. 0114 37 05 38
nobelhorst@skohulst.nl

PROTOCOL MEDISCHE HANDELINGEN

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Medische handelingen op school.....	4
1.1. Handelingen waarvoor de wet BIG niet geldt	4
2. Medicijnverstrekking en medisch handelen	4
2.1. Het kind wordt ziek op school	4
2.2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek.....	5
2.3. Het opbergen van medicijnen op school.....	6
2.4. Het verrichten van medische handelingen	6
BIJLAGEN	7
Bijlage 1: Wettelijke regels in verband met de wet BIG.....	7
Bijlage 2: Overgevoeligheid	9
Bijlage 3: Het verstrekken van medicijnen op verzoek	11
Bijlage 4: Toestemming verstrekking paracetamol.....	14

Voorwoord

Leerkrachten op school worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn door een insectenbeet. Daarnaast krijgen leerkrachten in toenemende mate het verzoek van ouders of verzorgers om hun kinderen door de arts voorgeschreven medicatie toe te dienen. En steeds vaker wordt er werkelijk medisch handelen van leerkrachten verwacht zoals het geven van sondevoeding, toedienen van een injectie, het prikken van een bloedsuiker enzovoort. Met de komst van Passend onderwijs is het mogelijk dat meer basisscholen met deze vragen te maken krijgen. Het uitvoeren van medische handelingen op school brengt risico's met zich mee, ook op juridisch gebied. Het is van belang dat er in deze situaties gehandeld wordt volgens een vooraf afgesproken en ondertekend protocol.

Dit protocol is bedoeld als leidraad voor het bestuur, de locatieleiders en de medewerkers op de scholen van SKO Hulst. Het bevoegd gezag beslist over het beleid inzake medisch handelen op de scholen. Er kan door het bestuur advies worden ingewonnen bij de plaatselijke GGD of de ambulante dienst van REC 3 in de regio.

Dit protocol is gebaseerd op een protocol uit 2007 dat destijds tot stand kwam na overleg met:

- Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD);
- Stichting Rechtsbijstand Gezondheidszorg (SRG);
- Vereniging van Artsen (VVAA);
- Nederlandse Vereniging Jeugdgezondheidszorg (NVJG);
- Inspectie Jeugdgezondheidszorg (inspectie JGZ) .

Dit protocol behandelt enkel de medische handelingen waarvoor de Wet BIG¹ **NIET** geldt. Er is bestuurlijk afgesproken binnen SKO Hulst dat het doen van medische handelingen die onder de wet BIG vallen niet worden uitgevoerd, omdat deze risico's met zich meebrengt voor zowel het kind als de leerkracht die de handeling moet uitvoeren. De handeling kan dan uitgevoerd worden door – één van – de ouders/verzorgers of een professionele hulpverlener die bevoegd is om deze handeling te doen. Het is aan de ouders/verzorgers om dit te regelen.

Belangrijk om te vermelden is dat de wet BIG niet van toepassing is indien er sprake is van een noodsituatie. Iedere burger wordt dan geacht te helpen naar beste weten en kunnen

In de bijlagen bij dit protocol treft u de te gebruiken toestemmingsformulieren aan voor de medische handelingen die niet onder de wet BIG vallen. De scholen van SKO Hulst leggen deze ter ondertekening voor aan ouders.

• ¹ De Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) moet de kwaliteit bevorderen van de zorg die beroepsbeoefenaren leveren. De wet is ook bedoeld om patiënten of cliënten te beschermen tegen ondeskundig of onzorgvuldig handelen van individuele zorgverleners. Voor meer informatie, zie de bijlagen en [Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg \(BIG\)](#)

1. Medische handelingen op school

1.1. Handelingen waarvoor de wet BIG niet geldt

Bijvoorbeeld het geven van medicijnen, dat kan zijn het geven van een 'paracetamolletje' of andere medicijnen bijvoorbeeld een zetje bij een epilepsieaanval, het behandelen van een insectenbeet met bijvoorbeeld azaron, enzovoort.

2. Medicijnverstrekking en medisch handelen

Leraren op school worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Ook krijgt de schoolleiding steeds vaker het verzoek van ouder(s)/verzorger(s) om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Voor de leesbaarheid van het stuk zullen we hierna spreken over ouders wanneer wij ouder(s) en verzorger(s) bedoelen.

Leraren en schoolleiding moeten zich realiseren dat, wanneer zij fouten maken of zich vergissen zij voor medische handelingen aansprakelijk gesteld kunnen worden.

Op de volgende pagina's volgt een verdere beschrijving. In de bijlagen is het betreffende toestemmingsformulier gevoegd.

2.1. Het kind wordt ziek op school

Indien een leerling ziek wordt of een ongeluk krijgt op school moet de leraar direct bepalen hoe hij moet handelen. Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de lessen last van hoofd-, buik- of oorpijn. Ook kan het kind bijvoorbeeld door een insect gestoken worden. Een leraar kan dan met de eerder afgegeven toestemming, via het toestemmingsformulier, een paracetamol verstrekken.

In zijn algemeenheid is een leraar niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is, naar huis moet.

De schoolleiding zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er dient te gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts, etc.?).

Problematisch is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. Het kind kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. De leerkracht moet inschatten of niet alsnog een (huis)arts² geraadpleegd moet worden. Raadpleeg bij twijfel altijd een arts. Zo kan bijvoorbeeld een ogenschijnlijk eenvoudige hoofdpijn een uiting zijn van een veel ernstiger ziektebeeld. Het blijft dan zaak het kind voortdurend te observeren.

²Indien mogelijk contact opnemen met de (huis)arts van de leerling. Wanneer er sprake is van spoed dan moet een direct beschikbare arts worden ingeschakeld.

Enkele zaken waar u op kunt letten zijn:

- toename van pijn;
- misselijkheid;
- verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen);
- verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur) en
- verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid).

Realiseer u dat u geen arts bent en raadpleeg bij twijfel altijd een (huis)arts. Dit geldt met name wanneer de pijn blijft of de situatie verergert. De zorgvuldigheid die u hierbij in acht moet nemen is dat u handelt alsof het uw eigen kind is.

2.2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens lesuren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica, of zepillen bij toevallen (een aanval van epilepsie). Ouders kunnen aan schoolleiding en leerkracht vragen deze middelen te verstrekken. Schriftelijke toestemming van de ouders is hierbij noodzakelijk.

Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden.

Leg daarom schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te geschieden. Leg verder de periode vast waarin de medicijnen moeten worden verstrekt. Ouders geven hierdoor duidelijk aan wat zij van de schoolleiding en de leraren verwachten opdat zij op hun beurt weer precies weten wat ze moeten doen en waar ze verantwoordelijk voor zijn. Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode moet regelmatig met ouders overlegd worden over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is als ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen.

Enkele praktische adviezen:

- neem de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind;
- lees goed de bijsluiter zodat u op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het medicijn en
- noteer, per keer, op een aftekenlijst dat u het medicijn aan het betreffende kind gegeven heeft.
- Als een kind niet goed op een medicijn reageert of als er onverhoopt toch een fout is gemaakt bij het toedienen van een medicijn, bel dan direct de huisarts of specialist in het ziekenhuis.
- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
- Zorg er altijd voor dat u alle relevante gegevens bij de hand hebt, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van de leerling, de medicatie die is toegediend, welke reacties het kind vertoont en eventueel welke fout is gemaakt.

2.3. Het opbergen van medicijnen op school

Het bewaren van medicijnen op school moet tot een minimum worden beperkt. Het is verstandig hiervoor één persoon aan te wijzen die verantwoordelijk is voor het beheer. De medicijnen dienen in een afgesloten kast (koelkast indien dit nodig is) te worden bewaard. In geen geval medicijnen bewaren in het bureau van de leerkracht. De bureaula gaat te vaak open en het gevaar kan bestaan dat leerlingen de medicijnen kunnen meenemen.

Bijvoorbeeld ook het aanvullen van de EHBO-doos op school kan onder het beheer van deze verantwoordelijke persoon vallen.

De houdbaarheid van de medicijnen die in beheer worden gegeven aan de school, is de verantwoordelijkheid van de ouders.

2.4. Het verrichten van medische handelingen

Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. Het kind heeft contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale leven van alledag op school en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn. Gelukkig zien steeds meer scholen in hoe belangrijk het is voor het psychosociaal welbevinden van het langdurig zieke kind om, indien dat maar enigszins mogelijk is, het naar school te laten gaan.

BIG-handelingen, te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje, worden uitgevoerd door een thuiszorgmedewerker of door de ouders zelf op school verricht. In sommige gevallen kan er sprake zijn van een PGB (persoonsgebonden budget).

Schoolbesturen moeten zich goed realiseren dat zij bepaalde verantwoordelijkheden op zich nemen, wanneer wordt overgegaan tot het uitvoeren van een medische handeling door een leerkracht. Dit hoeft niet onoverkomelijk te zijn, maar het is belangrijk van tevoren stil te staan bij de consequenties. Het zal duidelijk zijn dat de ouders voor dergelijke ingrijpende handelingen hun toestemming moeten geven. Zonder toestemming van de ouders kan een schoolleiding of leraar al helemaal niets doen. Gezien het ingrijpende karakter van de handelingen moet een schoolleiding schriftelijke toestemming van de ouders vragen.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Wettelijke regels in verband met de wet BIG

De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de Gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor schoolbesturen en leraren als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Bepaalde medische handelingen - de zogenaamde voorbehouden handelingen - mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen kunnen deze medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

Leraren vallen niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische - en paramedische beroepen. Soms worden leraren betrokken bij de zorg rond een ziek kind en worden daarmee partners in de zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat leraren gevraagd wordt om een medische handeling bij een kind uit te voeren. In deze situatie is de positie van de leraar een bijzondere, die met zorgvuldigheid benaderd moet worden.

De leraar moet een gedegen instructie krijgen hoe hij de BIG - handeling moet uitvoeren van een BIG-geregistreerde professional (meestal de behandelend arts of verpleegkundige). Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling moet door deze BIG-geregistreerde professional schriftelijk worden vastgelegd (met handtekening) in een bekwaamheidsverklaring. Op deze manier wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leraar en schoolleiding gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat een leraar in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van een BIG -handeling.

Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts, of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger, een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden.

Een leraar is en blijft verantwoordelijk voor zijn handelen, ook al heeft hij een bekwaamheidsverklaring van een arts. Hij kan hiervoor civielrechtelijk aangesproken worden. Het schoolbestuur is echter verantwoordelijk voor datgene wat de leraar doet. Kan een schoolbestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de schoolleiding onzorgvuldig heeft gehandeld.

Het is dus van belang om deze bekwaamheidsverklaring schriftelijk vast te leggen en ook steeds na te gaan of de leraar zich daarnaast ook bekwaam acht. Een schoolbestuur dat niet kan aantonen dat een leraar voor een bepaalde handeling bekwaam is, raden wij aan de medische handelingen – BIG-handelingen - niet te laten uitvoeren. Een leraar die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht - bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht - zal deze handeling eveneens niet dienen uit te voeren. Een leraar die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handelingen verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel - en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Een leerkracht is dus ten allen tijde aansprakelijk te stellen indien er een calamiteit heeft plaats gevonden ten gevolge van zijn handelen. Echter met dien verstande dat bij zorgvuldig handelen met

een bekwaamheidsverklaring van een arts tot het verrichten van een voorbehouden medische handeling (BIG) het wel degelijk zal uitmaken voor de juridische beoordeling in geval van een calamiteit of er zorgvuldig is gehandeld. Met andere woorden, of er een bekwaamheidsverklaring aanwezig was en een toestemmingsverklaring van de ouders tot het verrichten van de verrichte BIG handeling. De arts die de verklaring gaf is hiermee immers ook verantwoordelijk.

Een schoolbestuur heeft het recht geen medewerking te geven aan het verrichten van medische handelingen (BIG) door leerkrachten op school. Het bestuur van SKO Hulst heeft besloten dat haar medewerkers geen medische handelingen in het kader van de wet BIG verrichten op haar scholen.

Bijlage 2: Overgevoeligheid

Stichting
Katholiek
Onderwijs
Hulst
Postbus 198
4560 AD Hulst
T. 0114 37 14 48
F. 0114 37 14 51
info@kshulst.nl

Willibrordusschool
Prince Bolwerk 2
4561 EN Hulst
T. 0114 37 05 41
F. 0114 37 05 49
willibrordus@kshulst.nl

Moerschans
Liniestraat 100
4561 ZX Hulst
T. 0114 37 00 83
F. 0114 37 00 83
moerschans@kshulst.nl

Nobelschool
Vondelstraat 1
4561 LN Hulst
T. 0114 37 05 37
F. 0114 37 05 38
nobelhorst@kshulst.nl

Mijn kind is overgevoelig voor de volgende zaken:

Naam leerling :

Geboortedatum :

MEDICIJNEN:

.....

ONTSMETTINGSMIDDELEN:

.....

SMEERSEL TJES tegen bijvoorbeeld insectenbeten:

.....

PLEISTERS:

.....

OVERIG:

.....

Ruimte voor zaken die hierboven niet genoemd zijn:

.....

.....

.....

Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de locatieleiding van de school?
Het is zeer belangrijk dat deze gegevens actueel zijn.

Ondergetekende (naam)

Ouder/verzorger van

Plaats en datum

Handtekening

Bijlage 3: Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Stichting
Katholiek
Onderwijs
Hulst
Postbus 188
4560 AD Hulst
T: 0114 37 14 48
F: 0114 37 14 51
info@skohulst.nl

Willibrordusschool
Prinses Beatrix 2
4561 EN Hulst
T: 0114 37 05 41
F: 0114 37 05 49
willibrordus@skohulst.nl

Moerschans
Lindendreef 100
4561 ZX Hulst
T: 0114 37 00 83
F: 0114 37 00 83
moerschans@skohulst.nl

Nobelhorst
Vondelstraat 1
4561 LN Hulst
T: 0114 37 05 37
F: 0114 37 05 38
nobelhorst@skohulst.nl

Verklaring toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

Naam leerling:

Geboortedatum:

Adres

Postcode en plaats:

Naam ouder(s)/verzorger(s):

Telefoon eerste contactpersoon (bij voorkeur GSM):

Telefoon tweede contactpersoon (bij voorkeur GSM):

Telefoon werk:

Naam huisarts:

Telefoon:

Naam specialist:

Telefoon:

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte:

.....
.....

Naam van het medicijn:

.....
.....

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

..... uur / uur / uur / uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

.....

Dosering van het medicijn:

.....

Wijze van toediening:

.....

.....

Wijze van bewaren:

.....

Duur:

.....

Controle op vervaldatum door: (naam)

Functie:

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leraar die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam:

Ouder/verzorger:.....

Plaats

Datum:

Handtekening:

Instructie voor medicijntoediening:

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op (datum)

Door:

Naam:

Functie:

Naam instelling:.....

Aan:

Naam:

Functie:

Naam en plaats school:.....

Bijlage 4: Toestemming verstrekking paracetamol

Stichting
Katholiek
Onderwijs
Hulst
Postbus 116
4560 AD Hulst
T: 0114 37 54 48
F: 0114 37 54 51
info@kshulst.nl

Willibrordusschool
Prinses Beatrixk 2
4561 EN Hulst
T: 0114 37 05 41
F: 0114 37 05 49
willibrordus@kshulst.nl

Moerschans
Linnaeus 100
4561 ZK Hulst
T: 0114 37 00 83
F: 0114 37 00 83
moerschans@kshulst.nl

Nobelhorst
Vondelstraat 1
4561 LN Hulst
T: 0114 37 05 37
F: 0114 37 05 38
nobelhorst@kshulst.nl

Verklaring toestemming tot het verstrekken paracetamol

Beste ouder/verzorger,

Met dit formulier kunt u aan het personeel van de St. Willibrordusschool/Nobelhorst/Moerschans³ toestemming⁴ geven om paracetamol aan uw zoon/dochter te verstrekken, indien een personeelslid dit nodig acht.

Indien wij dit formulier niet in ons bezit hebben, gaan wij **niet** over tot het verstrekken van paracetamol aan leerlingen. Mogelijke allergieën en eventuele bijwerkingen zijn namelijk niet altijd duidelijk, waardoor verstrekking te risicovol is.

Na het invullen van onderstaande gegevens en het ondertekenen, kunt u het formulier meegeven aan uw zoon/dochter⁵.

Wij zorgen ervoor dat uw toestemming wordt geregistreerd en indien nodig paracetamol aan uw zoon/dochter wordt verstrekt.

Hierbij geef ik de door mij aangegeven school toestemming om, indien nodig, paracetamol te verstrekken aan:

Naam leerling:.....

Naam ouder/verzorger:.....

Datum:.....

Eventuele opmerkingen:.....

Handtekening:

³Scholen doorhalen die niet van toepassing zijn

⁴Toestemming is geldig gedurende de gehele schoolloopbaan van uw zoon/dochter, tenzij u een wijziging doorgeeft.

⁵Doorhalen wat niet van toepassing is